

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6S/85/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1018200805
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marián Degma
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1018200805.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, ako správny súd, v právnej veci žalobcu: Z.Ž. O., bytom Š. XXX, XXX XX Š., právne zastúpený: A/K/K/L advokáti s.r.o., so sídlom Miletičova 5B, 821 08 Bratislava, konajúca prostredníctvom Mgr. Petra Lukášeka, konateľa a advokáta, proti žalovanému: Slovenský futbalový zväz, o.z., so sídlom Tomášikova 30C, 821 01 Bratislava, IČO: 00 687 308, právne zastúpený: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., advokátska kancelária, Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, konajúca prostredníctvom JUDr. Dávida Soukeníka, LL.M., konateľa a advokáta, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Odvolacej komisie žalovaného číslo OK/2/2018 zo dňa 06.03.2018, jednohlasne, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave p o s t u p u j e v e c Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie ako civilnému súdu vecne a miestne príslušnému na jej prejednanie a rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „správny súd“) bola dňa 28.05.2018 doručená žaloba žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Odvolacej komisie žalovaného číslo OK/2/2018 zo dňa 06.03.2018 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), ktorým bolo zastavené konanie o odvolaní žalobcu proti Uzneseniu Volebnej komisie žalovaného číslo VK/1/2018 zo dňa 02.02.2018 o výsledku voľby člena výkonného výboru žalovaného, zástupcu hráčov.

2. Z podanej žaloby vyplýva, že žalobca je členom žalovaného, ktorý je národným športovým zväzom v zmysle zákona č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o športe“) a zároveň aj občianskym združením. Žalobca v žalobe namietal výsledok a priebeh voľby člena výkonného výboru žalovaného zo dňa 02.02.2018, konkrétne, že nedošlo k vykonaniu druhého kola voľby, v čom videl zásah do svojho základného pasívneho volebného práva ako kandidáta na funkciu člena výkonného výboru žalovaného, pričom namietal rozpor tohto postupu s internými predpismi žalovaného týkajúcich sa vykonania volieb, ako aj posúdenie platnosti kandidatúry žalovaného Odvolacou komisiou žalovaného a tiež rozporu interných predpisov žalovaného s kogentnými ustanoveniami zákona o športe.

3. Žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe zo dňa 17.08.2018 namietal, že nie je daná právomoc správneho súdu prejednať a rozhodnúť vec a na konanie nie je možné aplikovať ustanovenia zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), nakoľko rozhodovanie v rámci konania volieb do orgánov žalovaného nie je rozhodovaním o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach v oblasti verejnej správy, rovnako oblasť športu ako celok nemožno považovať za oblasť verejnej správy. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Nds/15/2012 zo dňa 10.07.2012, v zmysle ktorého „je rozhodujúce, že združenie ako právnická osoba vzniklo podľa zákona č. 83/1990 Zb. a že žalovaným je orgán tohto združenia... veci, týkajúce sa organizačných otázok orgánov záujmovej samosprávy nemožno považovať za prenesený výkon štátnej správy. Pôsobnosť súdov v správnom súdnictve preto nie je daná.“ Žalovaný ďalej namietal aj celkovú právomoc súdov preskúmať žalobu, pričom poukázal na zásadu zdržanlivosti súdneho prieskumu

rozhodnutí občianskych združení vyplývajúcu z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 23/2016 zo dňa 14.01.2016, ako aj na derogáciu ustanovenia § 15 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov (ďalej len „zákon o združovaní občanov“), rovnako na vypustenie § 391 ods. 3 z pôvodne navrhovaného znenia SSP v legislatívnom procese.

4. Podľa § 5 ods. 1 SSP, konanie pred správny súdom sa okrem princípov, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok a ktoré sa na konanie pred správny súdom použijú primerane, riadi aj princípmi uvedenými v odsekoch 2 až 12.

5. Podľa čl. 4 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

(2) Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

6. Podľa § 6 ods. 1 a 2 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

(2) Správne súdy rozhodujú v konaniach o

- a) správnych žalobách,
- b) správnych žalobách vo veciach správneho trestania,
- c) správnych žalobách v sociálnych veciach,
- d) správnych žalobách vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia,
- e) žalobách proti nečinnosti orgánu verejnej správy,
- f) žalobách proti inému zásahu orgánu verejnej správy,
- g) žalobách vo volebných veciach,
- h) žalobách vo veciach územnej samosprávy,
- i) žalobách vo veciach politických práv,
- j) kompetenčných žalobách,
- k) návrhoch v iných veciach.

7. Podľa § 7 písm. d) SSP, správne súdy nepreskúmajú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese.

8. Podľa § 18 ods. 2 SSP, ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému správny súdu. Nižší správny súd je postúpením veci vyšším správny súdom viazaný.

9. Podľa § 25 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správny súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.

10. Podľa § 97 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť.

11. Podľa § 52 ods. 1-2 zákona o športe, športová organizácia vykonáva v súlade s jej predpismi pôsobnosť na riešenie sporov podľa odseku 2 nad osobami s jej príslušnosťou.

(2) Orgány na riešenie sporov sú oprávnené

- a) rozhodovať spory vzniknuté v súvislosti so športovou činnosťou športovej organizácie a osôb s jej príslušnosťou,
- b) ukladať sankcie a opatrenia za porušenie pravidiel súťaže, predpisov alebo rozhodnutí orgánov športovej organizácie,
- c) preskúmať rozhodnutia orgánov športových organizácií s jej príslušnosťou,

d) preskúmať súlad predpisov športových organizácií s jej príslušnosťou s jej zakladajúcim dokumentom v časti, ktorá je pre tieto športové organizácie záväzná.

12. V zmysle ustanovení SSP správny súd poukazuje na to, že zo súdneho prieskumu sú vylúčené súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese. V prípade, ak správny súd dospeje k názoru, že vec do právomoci správneho súdu nepatrí, správny súd bude postupovať podľa § 18 ods. 2 SSP. V takom prípade v zmysle princípu zákazu odopretia spravodlivosti musí vec prejednať a rozhodnúť súd v civilnom konaní podľa čl. 4 CSP.

13. Správny súd reflektuje skutočnosť, že postavenie žalovaného ako národného športového zväzu a zároveň občianskeho združenia je hybridné, pričom podľa povahy rozhodovania sporov orgánmi športovej organizácie je možné rozlíšiť, či vec patrí do všeobecného súdnictva alebo do správneho súdnictva. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že zákon o športe vytvára predpoklady pre rozhodovanie sporov orgánmi športovej organizácie (ustanovenie § 52 zákona o športe), športovými rozhodcami (ustanovenie § 53 zákona o športe) a disciplinárnymi orgánmi (ustanovenie § 54 zákona o športe). Súdny prieskum rozhodnutí disciplinárných orgánov národných športových zväzov patrí, v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Asan/15/2019 zo dňa 30.06.2020 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Asan/25/2018 zo dňa 10.09.2019), do správneho súdnictva. Naopak, rozhodovanie sporov orgánom na riešenie sporov zriadeným v zmysle ustanovenia § 52 zákona o športe (komory, senáty, komisie alebo akokoľvek nazvané orgány a pod.), patrí do právomoci civilného súdnictva. „Ak rozhodoval o právach a právom chránených záujmoch orgán v zmysle ustanovenia § 52 ZOŠ, právna ochrana člena združenia voči tomuto rozhodnutiu hovorí o nutnosti využitia žaloby v zmysle Civilného sporového poriadku. Ustanovenie § 137 síce napríklad uvádza, čo možno žalobou v zmysle Civilného sporového poriadku v rozsahu žiadostí o poskytnutie petitórnej ochrany od súdu požadovať, avšak tento nie taxatívny výpočet nevyklučuje prejednávanie žalôb s inými petitórnymi návrhmi. Člen združenia sa teda v tomto prípade obráti na civilný súd a spor bude prejednaný v zmysle Civilného sporového poriadku, pričom člen bude využívať žalobu v zmysle ustanovenia § 131 a nasl. CSP“ (J. Čolák: Procesnoprávne súvislosti delenej právomoci súdov a limity združovacieho práva - interdisciplinárna zodpovednosť zákonodarcu za riešenie sporov na Slovensku IN: Košické dni súkromného práva II Recenzovaný zborník vedeckých prác. Košice, UPJŠ 2018, s. 573).

14. Správny súd teda pri posudzovaní otázky, či napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím podliehajúcim prieskumu súdu v správnom súdnictve, skúmal, či ide o rozhodnutie vydané niektorým z orgánov v oblasti verejnej správy. V prejednanom prípade sa jedná o prieskum rozhodnutia orgánom na riešenie sporov zriadeným v zmysle ustanovenia § 52 zákona o športe. Povaha rozhodnutia odvolacej komisie pri prieskume volieb interného riadiaceho orgánu je súkromnoprávna, jej obsahom je vlastná autonómna správa združenia. Rovnako právne postavenie Odvolacej komisie žalovaného, ktorý je národným športovým zväzom, resp. Volebnej komisie žalovaného pri rozhodovaní o volebných veciach do funkcie člena Výkonného výboru žalovaného, je odlišné od postavenia orgánu verejnej správy podľa ustanovenia § 4 SSP.

15. Z podanej žaloby správny súd zistil, že žalobca je členom žalovaného, ktorý je občianskym združením, ktoré je zapísané v Evidencii občianskych združení Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Je zrejmé, že žalobca žaluje občianske združenie v súvislosti s výsledkom volieb do orgánu združenia, výkonného výboru žalovaného. Rozhodnutie žalovaného o nezvolení žalobcu za člena výkonného výboru žalovaného je síce rozhodnutím o právach a povinnostiach toho ktorého člena, nejedná sa však o rozhodnutie v oblasti verejnej správy, nakoľko vzťah občianskeho združenia a jeho člena je vzťahom súkromnoprávnym a potom nespadá do oblasti verejnej správy. Rozhodnutia žalovaného ako občianskeho združenia nie sú realizáciou výkonu verejnej moci, ani nesledujú žiadny verejný cieľ alebo záujem, ani nerealizujú zákon, ale interný predpis a vlastnú, vnútornú správu združenia. Žalobca v žalobe namietal zásah do pasívneho volebného práva, avšak volebné právo v zmysle Ústavy SR, resp. medzinárodných dokumentov je viazané na správu verejných vecí. Uchádzanie sa o členstvo v orgáne súkromnoprávnej inštitúcie, aj keď prostredníctvom volieb, nie je výkonom volebného práva, ale uplatňovaním analogického práva v rámci združovacieho práva. Z uvedeného vyplýva, že predmetom konania je otázka týkajúca sa kreovania (voľby) orgánu združenia, teda sa jedná o otázku vnútorných pomerov združenia. V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Nds/15/2012 zo dňa 10.07.2012, konanie a rozhodovanie o organizačných otázkach orgánov záujmovej samosprávy

nemožno považovať za prenesený výkon štátnej správy, pôsobnosť súdov na ich preskúmanie v správnom súdnictve preto nie je daná. To, že žaloba člena združenia proti konečnému rozhodnutiu niektorého z orgánov združenia, patrí do právomoci civilného súdnictva, vyplýva aj z rozsudku sp. zn. 3Obdo/27/2008 zo dňa 26.11.2009.

16. Správny súd sa zaoberal aj námietkou žalovaného, že predmet konania nepatrí vôbec do právomoci súdov (ani do civilného súdnictva). Tu je na mieste otázka, či možno akceptovať, že rozhodnutie žalovaného nie je v zmysle princípu zdržanlivosti a autonómie združenia súdmi preskúmateľné, alebo preváži princíp zákazu odmietnutia spravodlivosti.

17. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Nds/15/2012 zo dňa 10.07.2012, ako aj z rozsudku sp. zn. 3Obdo/27/2008 zo dňa 26.11.2009, vyplýva, že žaloba proti rozhodnutiu niektorého z orgánov združenia, patrí do právomoci civilného súdnictva, teda nie je vylúčená možnosť súdneho prieskumu týchto rozhodnutí. Požiadavka uprednostnenia súdneho prieskumu pri preskúmaní rozhodnutí športových organizácií podľa § 52 zákona o športe, o ktorého prieskum sa nepochybne jedná aj tomto prípade, aj pri rešpektovaní zmeny právnej úpravy účinnej od roku 2016, vyplýva aj z právnej doktríny (J. Čolák: Procesnoprávne súvislosti delenej právomoci súdov a limity združovacieho práva - interdisciplinárna zodpovednosť zákonodarcu za riešenie sporov na Slovensku..., s. 573).

18. Zákom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bolo zrušené ustanovenie § 15 zákona o združovaní občanov, v zmysle ktorého, ak člen združenia považuje rozhodnutie niektorého z jeho orgánov, proti ktorému už nemožno podľa stanov podať opravný prostriedok, za nezákonné alebo odporujúce stanovám, môže do 30 dní odo dňa, keď sa o ňom dozvedel, najneskôr však do 6 mesiacov od rozhodnutia požiadať okresný súd o jeho preskúmanie. Rovnako nebolo prijaté navrhované ustanovenie § 391 ods. 3 SSP, ktorého obsahom bola súdna ochrana člena združenia, konkrétne, že žalobca sa môže žalobou domáhať určenia, že rozhodnutie orgánu združenia je nezákonné alebo odporujúce stanovám. Z absencie špeciálneho ustanovenia týkajúceho sa súdnej ochrany člena združenia v platnej právnej úprave možno historickým výkladom odvodiť úmysel zákonodarcu obmedziť, limitovať súdny prieskum rozhodnutí združenia s výnimkou, ak sa nejedná o dostatočne intenzívny zásah zo strany združenia do základných práv člena združenia, ako vyplýva z príslušného uznesenia Ústavnoprávneho výboru Národnej rady SR. Rovnako z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 23/2016 zo dňa 14.01.2016 vyplýva zásada zdržanlivosti pri súdnom prieskume rozhodnutí občianskych združení s ohľadom na združovaciu slobodu a autonómiu občianskych združení. „Zo súdneho prieskumu však nesmú byť vylúčené tie rozhodnutia orgánov združení, ktoré zasiahli do práv členov združenia s takou intenzitou, ktorá vyžaduje zásah súdu (ako orgánu štátu). Pritom vždy medzi najzávažnejšie zásahy do práv člena združenia budú patriť rozhodnutia orgánov združenia, ktorými sa členstvo člena v združení proti jeho vôli zrušuje, či rozhodnutia ukladajúce členovi sankcie.“ Z uvedeného rozhodnutia Ústavného súdu SR, ako aj z judikatúry českých súdov (napr. rozsudok Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28Cdo/2304/2011 zo dňa 14.09.2011) pri otázke právomoci súdov rozhodovať o zásahu do práv člena združenia, je nevyhnutné posúdiť intenzitu zásahu do základných práv.

19. Z argumentov uvedených v predošlom odseku tohto uznesenia, vyplýva potreba posúdenia miery, akou bolo zasiahnuté do práv žalobcu zo strany žalovaného, teda, či sa jedná o dostatočne intenzívne obmedzenie základného práva žalobcu, ktorý by odôvodňoval limitáciu základného práva žalovaného v podobe súdneho prieskumu jeho rozhodnutia. Pri obmedzovaní základných práv treba dbať ohľad na ich podstatu a zmysel podľa článku 13 ods. 4 Ústavy SR. Na jednej strane stojí združovacie právo žalobcu, konkrétne jeho súčasť, možnosť podieľať sa na správe združenia, ktorého je členom. Na strane žalovaného je daná rovnako súčasť jeho združovacieho práva, a to právo autonómne rozhodovať o svojich interných pomeroch. V tomto prípade obmedzenie práv žalobcu zo strany žalovaného nebolo tak zásadné, že by bolo dotknuté samotné jadro (podstata a zmysel) združovacieho práva žalobcu, nejedná sa o zásah uvedený medzi najzávažnejšími zásahmi demonštratívne uvedenými v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 23/2016 zo dňa 14.01.2016. Hoci v tomto prípade nebolo žalobcovo základné právo absolútne popreté, nešlo o disciplinárny trest, vylúčenie žalobcu zo združenia ani zrušenie funkcie v orgáne združenia, nejedná sa ani o zásah nepatrný, či marginálny, ktorý by súdny prieskum napadnutého rozhodnutia vylučoval. Na druhej strane, ani súdnym prieskumom rozhodnutia žalovaného či prípadným zrušením napadnutého rozhodnutia, tak, ako to žalobca žiada v žalobnom

návrhu, nedôjde k takému zásahu do základných práv žalovaného, ktoré by poprelo podstatu a zmysel združovacieho práva žalovaného, ani sa nejedná o zanedbateľný zásah do práv žalobcu. Na základe uvedeného je správny súd presvedčený, že nemožno súdny prieskum predmetnej veci vylúčiť len z dôvodu zásady autonómie združenia. V tomto prípade sú prípadné zásahy do rovnakého, združovacieho práva na strane oboch účastníkov konania podobnej, strednej intenzity (menšej ako vysokej, zásadnej a vyššej ako nepatrnej, nízkej), preto je potrebné rešpektovať princíp rovnosti oboch subjektov, ako žalobcu, tak aj žalovaného.

20. Správny súd konštatuje, že nemôže právne normy interpretovať izolovane a je povinný rešpektovať požiadavku ústavne súladného výkladu zákonov. Z uvedeného dôvodu správny súd zohľadnil ústavnú (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR), ako aj zákonnú (čl. 4 CSP) požiadavku zákazu odopretia spravodlivosti (denegatio iustitiae) teda že sudca nemôže spor neprejednať a nerozhodnúť len z dôvodu, že chýba výslovná právna úprava prejednávanej právnej veci. K odmietnutiu spravodlivosti dochádza, ak súd bez zákonného dôvodu rozhodne, že neposkytne právnu ochranu subjektu domáhajúcemu sa súdnej ochrany (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžo/31/2013 zo dňa 31.03.2014). V zmysle uvedeného interpretačného pravidla, správny súd pri zvážení okolností uvedených v odsekoch 15-18 tohto uznesenia, uprednostnil výklad v prospech súdneho prieskumu možného obmedzenia základných práv žalobcu rozhodnutím, resp. postupom žalovaného, preto správny súd rozhodol o postúpení veci vecne a miestne príslušnému všeobecnému súdu žalovaného tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

21. Nakoľko nie je možný postup podľa SSP, správny súd v zmysle § 18 ods. 2 SSP postúpil vec okresnému súdu ako vecne a miestne príslušnému, ktorý bude v tejto veci rozhodovať prostredníctvom zákonného sudcu rozhodujúcim v občianskoprávných veciach.

22. Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustná kasačná sťažnosť (§ 439 ods. 2 písm. d) SSP).